

รายงานผลการดำเนินงาน

๑ ศูนย์ปฏิบัติการ ๑ พื้นที่การส่งเสริมการเกษตร
การปฏิบัติราชการ ประจำปี ๒๕๖๘ รอบที่ ๒

โดย

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น
กรมส่งเสริมการเกษตร

๑ ศูนย์ปฏิบัติการ ๑ พื้นที่การส่งเสริมการเกษตร

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ที่ ๑๙๓ หมู่ ๑๒ ถนนมิตรภาพ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และสาขาอุดรธานี ตั้งอยู่ที่ ๑๑๐ หมู่ ๓ ถนนมิตรภาพ ตำบลปะโค อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

๑.๒ บทบาทภารกิจ

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น มีบทบาทภารกิจ ดังนี้

๑. ศึกษา ทดสอบ ประยุกต์และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานให้เหมาะสมกับพื้นที่
๒. ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน
๓. ดำเนินการผลิตรายการปัจจัยการควบคุมศัตรูพืช
๔. ให้บริการและสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัย แจ้งเตือนภัยการระบาดและให้คำแนะนำการจัดการศัตรูพืช
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ ขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น มีขอบเขตพื้นที่ในความรับผิดชอบ จำนวน ๑๒ จังหวัด ได้แก่จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร นครพนม สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู ร้อยเอ็ด เลย และจังหวัดอุดรธานี

๒. ความเป็นมา

งานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ เป็นกระบวนการพัฒนาที่ยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area – based) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ชุมชน และหน่วยงานภาคี บูรณาการงานและงบประมาณจากทุกภาคส่วน และขับเคลื่อนด้วยกลไกของชุมชน โดยจะมีการจัดเวทีชุมชนให้เกษตรกรร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลสินค้าตลอดห่วงโซ่อุปทาน (supply chain) เพื่อวางแผนการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่ทำให้เกษตรกรมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้ชุมชนผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพที่ตลาดต้องการ เพื่อให้เกษตรกรมีการบริหารจัดการสินค้าเกษตรของตนเองตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาที่มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น โดยผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น มีนโยบายให้ศูนย์ปฏิบัติการในสังกัดทุกศูนย์ ดำเนินงาน ๑ ศูนย์ปฏิบัติการ ๑ พื้นที่ส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้มีการนำความรู้ เทคโนโลยี และการบริการทางการเกษตรจากศูนย์ฯ ลงสู่เกษตรกรในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับปัญหาของเกษตรกรและศักยภาพของพื้นที่ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๓. แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น ได้จัดเวทีเพื่อสร้างการรับรู้ในการดำเนินงาน ๑ ศูนย์ปฏิบัติการ ๑ พื้นที่ส่งเสริมการเกษตร ระหว่างสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่นกับศูนย์ปฏิบัติการในสังกัด ผ่านเวทีการประชุมศูนย์ปฏิบัติการสัญจร การประชุม RW และการประชุมการขับเคลื่อนงานท้าทายของศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี ๒๕๖๗ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่นและศูนย์ปฏิบัติการ ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ๑ ศูนย์ปฏิบัติการ ๑ พื้นที่ส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

๑. สร้างทีมงาน โดยศูนย์ได้มีการประชุมเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการ วางแผน กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

๒. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ คน สินค้า (ข้อมูลกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม) เพื่อคัดเลือกพื้นที่ และกลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย

๓. จัดเวทีชุมชนเพื่อกำหนดเป้าหมายร่วมในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนากิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการส่งเสริมเทคโนโลยีการใช้เห็ดเรืองแสง

๔. สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรตามแผนการพัฒนา ภายใต้บทบาทภารกิจของศูนย์

๕. ติดตาม และให้คำแนะนำแก่เกษตรกร และรายงานความก้าวหน้าให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น ทราบ

๖. ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่น สรุปบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงาน พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติงานในการขยายผล

๓. พื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย

กลุ่มแปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่ง หมู่ ๘ ตำบลวังสาวบ อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น

๔. แผนการปฏิบัติงาน

ที่	กิจกรรม	ช่วงเวลา
๑	สร้างทีมงาน	ธันวาคม ๒๕๖๗
๒	คัดเลือกพื้นที่ และกลุ่มเกษตรกร	ธันวาคม ๒๕๖๗
๓	จัดเวทีชุมชน/ดำเนินงานส่งเสริม/จัดทำแปลงเรียนรู้	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
๔	สนับสนุนการดำเนินงาน	กุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๖๘
๕	ติดตาม เก็บข้อมูล และให้คำแนะนำแก่เกษตรกร	กุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๖๘
๖	รายงานความก้าวหน้า	เมษายน - กันยายน ๒๕๖๘
๗	สรุปบทเรียน กำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติงานในการขยายผล	กันยายน ๒๕๖๘

๕. ผลการดำเนินงาน

Output

๕.๑ ได้สร้างทีมงานตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยทีมงานมี ๑๓ คน ได้แก่

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น

๑. นางสาวปิยะวรรณ เผ่าพันธุ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. นายชีวิน ไชยศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นายเฉลิมชนม์ โคตรทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๔. นางสาวทิพย์วรรณ มุลตรีภักดี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๕. นางสาวทศวรรณ ศรีวะอุไร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๖. นายภาคภูมิ ภูศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น

๑. นายปณณรัตน์ สัตนาโค นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. นางสาวกฤติกา เทพมาตย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นางสาวณัฐนิชา มีสูงเนิน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๔. นางสาวรัชดาภรณ์ โพธิ์พาด นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉินารายณ์

๑. นางสาวเพชรพริ้ง แสงคำรักษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. นางสาวอุทัยกานต์ แก้วชำนาญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นางสาวรัตนพร รัฐเมือง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๔. ว่าที่ร้อยตรีรักเกียรติ จันทร์สอน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๕.๒ คัดเลือกพื้นที่ และกลุ่มเกษตรกร

ภายใต้การผลักดันของรัฐบาลขับเคลื่อนนโยบายสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ‘๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง’ เร่งลดต้นทุนการผลิต หาดตลาดส่งออกสินค้าเกษตรเพิ่มเติม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดียิ่งขึ้น โดยมี ‘กรมส่งเสริมการเกษตร’ เป็นหนึ่งในคณะทำงานด้านพืช แมลงเศรษฐกิจ และบริการเชิงสร้างสรรค์ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ วิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงของแต่ละกลุ่มเกษตรกร หาทางปรับปรุงแก้ไข เสนอแนะแนวทางเพิ่มผลผลิต หาดตลาดจำหน่ายและส่งออก ฯลฯ มีการกำหนดเป้าหมายดำเนินการพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรมูลค่าสูง ๕๐๐ ตำบล เพื่อขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรสู่การมีรายได้เพิ่มขึ้น ๓ เท่า ภายในปี ๒๕๗๐ โดยนำร่องในปี ๒๕๖๗ ในส่วนของคณะทำงานด้านพืช แมลงเศรษฐกิจ และบริการเชิงสร้างสรรค์ จำนวน ๑๖ ชนิดพืช ๘๔ กลุ่ม ในจำนวนนี้มีเป้าหมายเกษตรกรแปลงใหญ่ของกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าร่วมโครงการ ๔๖ กลุ่ม จาก ๔๖ ตำบล ๔๓ อำเภอ และ ๒๖ จังหวัด

แปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่ง หมู่ ๘ ตำบลวังสาวป อำเภอภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น’ เป็นหนึ่งในเป้าหมายแปลงต้นแบบเกษตรมูลค่าสูง ก่อนหน้านี้นักปลูกพืชผักผลไม้ตามฤดูกาลซึ่งจำเป็นต้องใช้สารเคมีเมื่อสภาพดินฟ้าอากาศเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะโลกร้อน ก็ยังต้องเพิ่มปริมาณสารเคมีมากขึ้น ต้นทุนผลผลิตก็เพิ่มขึ้น ไม่สอดคล้องกับราคาที่จำหน่ายในท้องตลาดจึงได้เปลี่ยนมาเป็นการปลูกหน่อไม้ฝรั่งซึ่งเป็นพืชทนฝน

แล้ง เติบโตได้ดีกับปุ๋ยชีวภาพ “พืชผักอย่างอื่นถ้าไม่ใช้สารเคมีในปริมาณมากจะสู้แล้งไม่ได้ ยิ่งสภาพอากาศแล้งมากก็จะมีแมลงจำพวกเพลี้ยระบาดหนักมาก ผลผลิตเสียหาย แล้วข้อดีของหน่อไม้ฝรั่งก็คือ หากเป็นพื้นที่ที่มีอุณหภูมิเหมาะสม หน่อไม้ฝรั่งจะสามารถปลูกได้ทั้งปี เป็นการปลูกครั้งเดียว แต่หากใส่ใจดูแลดีจะสามารถเก็บผลผลิตได้นาน ๕ – ๑๐ ปี เก็บได้ทุกวัน ซึ่งทางกลุ่มเกษตรกรหมู่ ๘ มีคนที่ปลูกแล้วเก็บผลผลิตได้นานสุดถึง ๗ ปี”

ปัญหาของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่งหมู่ ๘ ก่อนเข้าร่วมในโครงการพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรมูลค่าสูง หลัก ๆ เป็นเรื่องของการติดโรคจากเชื้อรา บางคนยังขาดความรู้ด้านการป้องกันแก้ปัญหา รวมถึงยังมีบางแปลงที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP หรือมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย “เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่นเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาระยะของโรคเชื้อรา อบรมให้ความรู้ต่าง ๆ ลงพื้นที่จริงตามแต่ละแปลง ดูว่าปัญหาเกิดจากอะไร ตรวจสอบดินและอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการผลิต เช่น การใช้ปูนโดโลไมท์ สอนทำปุ๋ยชีวภาพ ให้ความรู้เรื่องแก้ปัญหาโรคพืชและแมลงด้วยวิธีธรรมชาติ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสารเคมี ซึ่งทำให้ลดต้นทุนไปได้มาก ที่สำคัญคือให้ความรู้เรื่องของ GAP ตลอดจนช่วยประสานงานจัดส่งใบสมัครให้หน่วยตรวจรับรอง GAP” ด้วยความช่วยเหลือของกรมส่งเสริมการเกษตร จึงทำให้หน่อไม้ฝรั่งในแต่ละรอบการเก็บผลผลิตมีอายุมากขึ้น ปริมาณก็เพิ่มขึ้น โรคและแมลงลดลง ช่วงที่พักตันก็ไม่ต้องใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมากเหมือนก่อนหน้าพอถึงช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตจะไม่มีการใช้สารเคมีอย่างเด็ดขาด มีการวางกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเข้มงวดในกลุ่มสมาชิกเกษตรกร เพราะหากมีการตรวจพบที่ใช้สารเคมีในช่วงนั้นจะต้องถูกระงับการส่งออกทั้งล็อต “เมื่อต้นทุนลดลง ผลผลิตเพิ่มขึ้น เท่ากับมีกำไรเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังสามารถขยายจำนวนสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ได้ เพราะเมื่อเกษตรกรคนอื่นๆ ได้เห็นตัวอย่างของกลุ่มที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เขาก็สนใจเข้าร่วม” “หลังจากที่สำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่นได้วิเคราะห์ปัญหาร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ พบว่า Pain Point หรือสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อปลูกหน่อไม้ฝรั่งมี ๖ ประเด็น เริ่มจาก ๑) เกษตรกรบางรายยังไม่ได้การรับรองมาตรฐาน GAP บางรายได้รับแล้วแต่ขาดการต่ออายุ ๒) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ในบางจุดเพราะเกษตรกรปลูกพืชไร่อย่างอื่น จึงทำให้การปรับปรุงดินไม่สมบูรณ์ ๓) เป็นเรื่องของโรคที่เกิดจากสาเหตุการติดเชื้อรา เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชอยู่ชิดดิน ทำให้มีเชื้อราสะสมจนทำให้เกิดโรคได้ ๔) เป็นเรื่องของคุณภาพมาตรฐานหน่อไม้ฝรั่งคุณภาพเกรด A ยังมีน้อยในเกษตรกรบางราย ซึ่งเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องที่ ๕) คือแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก และเรื่องสุดท้าย ๖) เป็นปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่เกิดจากค่ากระแสไฟฟ้าเพื่อการทำเกษตร ไฟตก กระแสไฟไม่เสถียร ส่งผลต่อเครื่องมือทำการเกษตรเสียหาย”

นางสาวปิยะมาศ แสนสุนนท์ ประธานแปลงใหญ่ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหน่อไม้ฝรั่งตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ที่ ๘ ตำบลวังสาวบ อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า ได้รวมกลุ่มปลูกหน่อไม้ฝรั่งในพื้นที่ตำบลวังสาวบ โดยจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหน่อไม้ฝรั่งตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง บ้านฝายตาสวน มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ แต่ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด ทั้งประสบปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม หนักที่สุดช่วงโควิด กระทั่งในปี ๒๕๖๖ กรมส่งเสริมการเกษตรเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ทางกลุ่มจึงได้กลับมาฟื้นฟูการดำเนินงานใหม่อีกครั้ง โดยเริ่มจากเปิดรับสมัครเกษตรกรที่ปลูกหน่อไม้ฝรั่งในพื้นที่เข้าร่วมและจัดตั้งกลุ่มในนาม “แปลงใหญ่ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหน่อไม้ฝรั่งตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” และมีการระดมทุนจากค่าสมัครสมาชิกรายละ ๑๐๐ บาท สำหรับเป็นค่าบริหารจัดการเบื้องต้น เริ่มจากสมาชิก ๑๓ ราย พื้นที่ปลูก ๑๓ ไร่ และปัจจุบันได้ขยายมาเป็น ๓๐ ราย พื้นที่ปลูก ๓๔ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๕ ตัน/ปี รายได้เฉลี่ย ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

สำหรับการจัดตั้งกลุ่ม กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรอำเภอภูพานและสำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น เป็นหน่วยงานหลักที่เข้ามาให้คำแนะนำตั้งแต่วิธีการจัดตั้งกลุ่ม การวางแผนการดำเนินงาน รวมถึงถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปลูกหน่อไม้ฝรั่งให้ได้ผลผลิตดีและมีคุณภาพ การแก้ไขปัญหาโรคพืช แมลง รวมถึงบูรณาการหน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อสนับสนุนปัจจัยการผลิต และองค์ความรู้ในการผลิตปัจจัยการผลิตใช้เอง การพัฒนาการผลิตให้ได้ตามมาตรฐานสินค้า GAP การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดการน้ำในการผลิต และการขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพื่อการส่งออกของจังหวัดขอนแก่น โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง ใน ๒ รูปแบบคือ การปลูกแบบร่องเดี่ยวและการปลูกแบบร่องคู่ ซึ่งทั้ง ๒ แบบจะมีข้อดีที่แตกต่างกัน โดยการปลูกแบบร่องเดี่ยวจะดูแลรักษาง่าย ทนทานต่อการเกิดโรคพืชได้ดีกว่าปลูกแบบร่องคู่ แต่การปลูกแบบร่องคู่จะมีข้อดีคือ ในรอบปีแรกของการผลิต จะสามารถให้ผลผลิตในปริมาณที่สูงกว่าการปลูกแบบร่องเดี่ยว นอกจากนี้ ยังให้คำแนะนำการใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตและช่วยลดต้นทุน เช่น การทำปุ๋ยหมัก การใช้ชีวภัณฑ์ การใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืช ส่งผลให้ในปัจจุบัน กลุ่มมีผลผลิตเฉลี่ย ๓,๔๗๙ กิโลกรัม/ไร่ มีต้นทุนการผลิต ๑๓,๑๑๔ บาท/ไร่/ปี (ไม่รวม ค่าพันธุ์ ค่าเช่าที่ดิน และระบบน้ำ)

แหล่งที่มา: <https://doanews.doe.go.th/archives/๒๓๖๔๒>

จากปัญหาการเกิดการระบาดของโรคเชื้อราในหน่อไม้ฝรั่งของกลุ่ม ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่นจึงได้คัดเลือกพื้นที่แปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่ง หมู่ที่ ๘ ตำบลวังสาว อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น เพื่อดำเนินกิจกรรม

๕.๓ จัดเวทีชุมชน

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น และสำนักงานเกษตรอำเภอภูพาน ร่วมจัดเวทีชุมชนเพื่อหาความต้องการของกลุ่ม ซึ่งปัญหาหลักของกลุ่มคือ การผลิตให้ได้ตามมาตรฐานสินค้า GAP ปัญหาโรคแมลงศัตรูพืช ปัญหาแหล่งน้ำ ซึ่งกลุ่มมีความต้องการแก้ไขปัญหาการระบาดของศัตรูพืช การพัฒนาการผลิตให้ได้ปริมาณและมีคุณภาพ ซึ่งจากการลงสำรวจแปลงได้มีการระบาดของโรคลำต้นไหม้ของหน่อไม้ฝรั่งที่เกิดจากเชื้อรา จึงได้มีการจัดทำแผนการจัดการโรคด้วยวิธีผสมผสาน และจัดทำแปลงเรียนรู้การใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทิลิส เพื่อควบคุมโรคลำต้นไหม้หน่อไม้ฝรั่ง

๕.๔ สนับสนุนการดำเนินงาน

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น ถ่ายทอดความรู้การผลิตขยายและใช้บีเอสควบคุมโรคกล้าต้นไหม้หน่อไม้ฝรั่งและสนับสนุนชีวภัณฑ์บีเอส โดยกำหนดแผนการสนับสนุนหัวเชื้อให้แก่เกษตรกรสมาชิกเดือนละ ๑ ครั้ง ๆ ละ ๑๒ ขวด

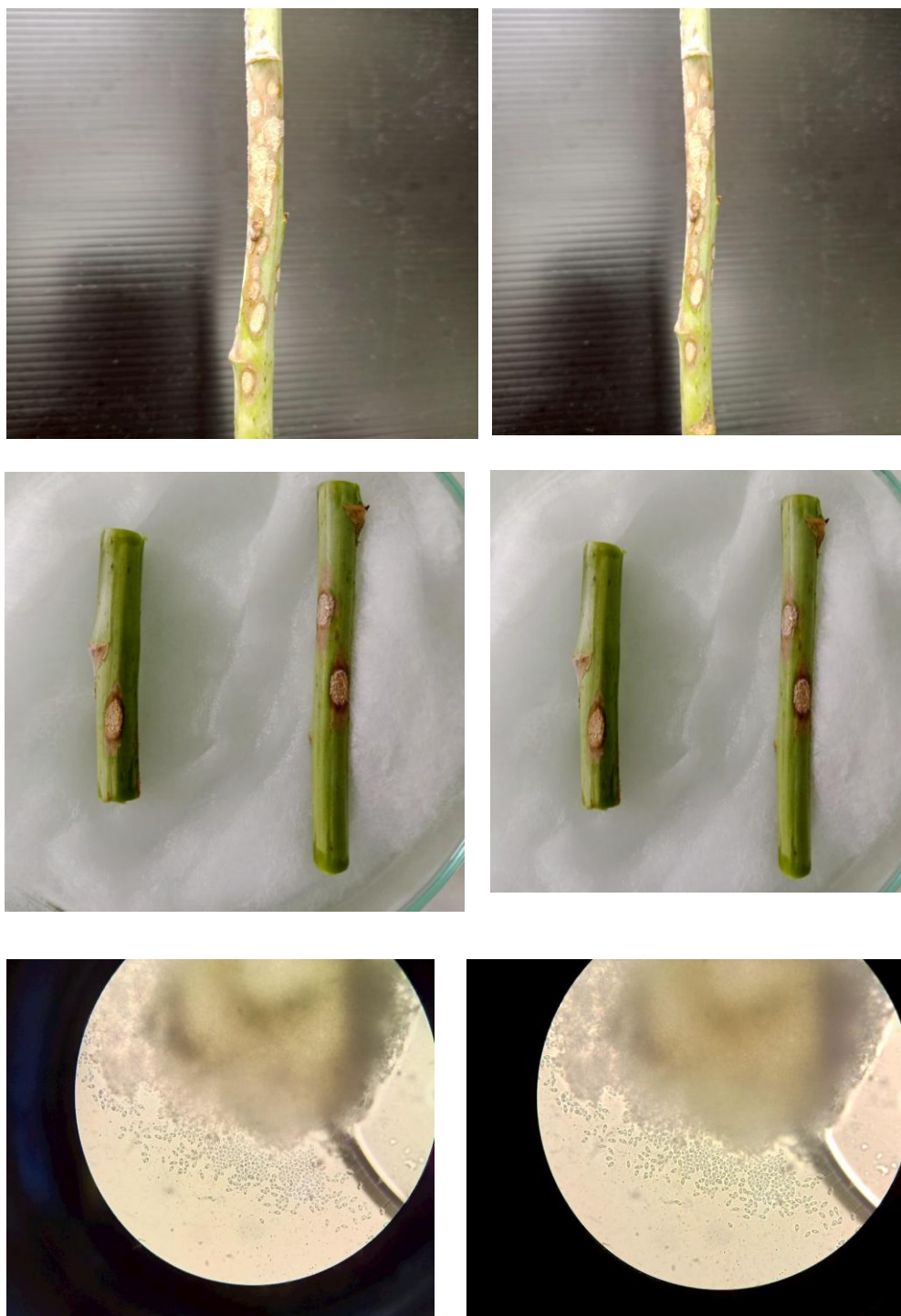
๕.๕ ติดตาม และให้คำแนะนำแก่เกษตรกร

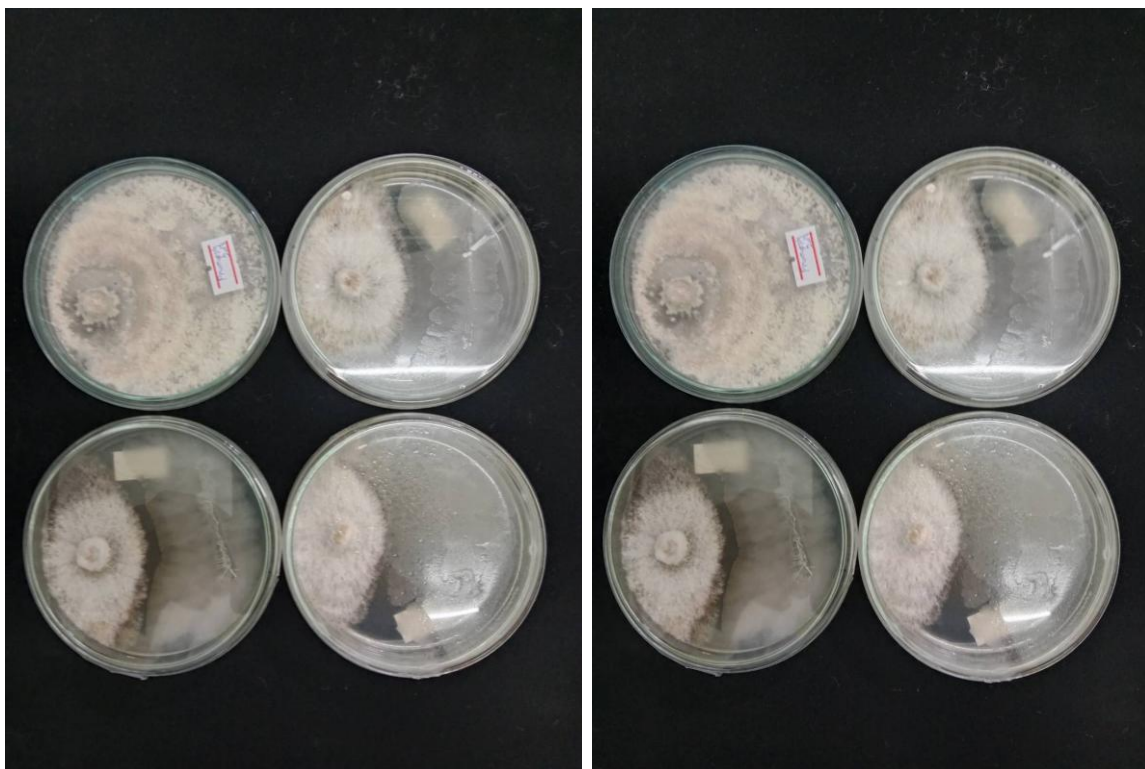
ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดขอนแก่น และสำนักงานเกษตรอำเภอกุฉินารายณ์ ติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเก็บตัวอย่างโรคพืชเพื่อนำมาแยกเชื้อก่อนโรคและทดสอบประสิทธิภาพบีเอสกับเชื้อก่อโรค และจัดทำแปลงต้นแบบการใช้บีเอสควบคุมโรค

๕.๕.๑ ติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคและให้คำแนะนำ

๕.๕.๒ แยกเชื้อโรคพืชและทดสอบประสิทธิภาพบีเอส สายพันธุ์ DOA๑๙๗๖ ซึ่งได้รับการสนับสนุนหัวเชื้อจากกรมวิชาการเกษตร เมื่อใช้บีเอสทดสอบกับเชื้อก่อโรคในหึ่งปฏิบัติการพบว่าสามารถยับยั้งเชื้อสาเหตุโรคลำต้นไหม้หน่อไม้ฝรั่งที่เกิดจากเชื้อรา *Phomopsis* sp. ได้ ศูนย์ฯ จึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรทดสอบใช้ในระดับแปลงร่วมกับวิธีการจัดการของเกษตรกร

๕.๕.๓ ติดตามและประเมินความรุนแรงของโรคก่อนและหลังใช้ปุ๋ยเอสแปลงต้นแบบ

๕.๖ รายงานความก้าวหน้า

ได้รายงานความก้าวหน้าให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรที่ ๔ จังหวัดขอนแก่นทราบ เดือนละครั้ง

๕.๗ สรุปบทเรียน กำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติงานในการขยายผล

๕.๗.๑) ได้กระบวนการทำงาน ๑ ศูนย์ปฏิบัติการ ๑ พื้นที่การส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

- สร้างทีมงาน
- คัดเลือกพื้นที่
- จัดเวทีชุมชน
- สนับสนุนการดำเนินงาน
- ติดตามและให้คำแนะนำแก่เกษตรกร
- รายงานความก้าวหน้า
- สรุปบทเรียน กำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติงานในการขยายผล

๕.๗.๒) กำหนดเป้าหมาย และแผนปฏิบัติงานในการขยายผลสู่แปลงใหญ่ผักอินทรีย์ หมู่ ๖ บ้านน้ำจัน ตำบลชื่นชม อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม จัดทำแผนปฏิบัติงานในการขยายผล โดยดำเนินการจัดเวทีเพื่อหาความต้องการ ปัญหา/อุปสรรค ที่กลุ่มมีความต้องการแก้ไข ในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๘

Outcome

๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้การใช้บาซิลลัส ซับทิลิส (บีเอส) ในการควบคุมโรค ลำต้นไหม้หน่อไม่ฝรั่ง

๒. กลุ่มแปลงใหญ่มีแปลงต้นแบบการใช้บีเอสควบคุมโรคลำต้นไหม้หน่อไม่ฝรั่ง

๖. ปัญหา-อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

การใช้บีเอสควบคุมโรคในช่วงแรกแนะนำให้ใช้ควบคู่กับการควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด